

ЄВПАТОРІЙСЬКИЙ КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ Розташ. у м. Євпаторія (АР Крим). Підпорядк. Упр. культури міськради. Засн. 1921 як Музей старовини у будинку (1912, мавритан. стиль) купця Ю. Гелеловича. Оsn. фонди у 1920–30-х рр. складали археол. знахідки, які були зібрані 1916–19 у музеї при земській управі, предмети старовини, реквізовані у замож. мешканців міста, експонати з караїм. музею-бібліотеки Карай-Битиклиги. 1930 музею з Держ. Ермітажу (Ленінград, нині С.-Петербург) передано матеріали розкопок в Євпаторії експедиції на чолі з рос. археологом М. Романченком. Від 1933 — сучасна назва. Під час нім.-фашист. окупації (31 жовтня 1941 — 13 квітня 1944) більшу частину колекції та архів розграбовано. У перші післявоєнні роки музей складався з відділів: природи, дорев. періоду та історії рад. суспільства. 1968–89 у будинках караїм. кенас діяв відділ дорев. минулого, 1985–91 у будинку мечеті Хан-Джамі — відділ історії релігії та атеїзму. 1979–87 проведено реконструкцію музею, внаслідок якої значно розширено експозиц. та фонд. площі. 1988 відкрито діораму «Євпаторійський десант. 5 січня 1942 року», яку виконав засл. художник РРФСР В. Таутієв. 1989 у Є. к. м. створ. етногр. експозицію (2003 поповнено розділом, який присвячений кримчакам), 2000 під скляним пірамідал. куполом —

археол. комплекс «Північно-Західне передмістя античного міста Керкінітида» (5–3 ст. до н. е.), а поряд з ним просто неба — виставку лапідар. пам'яток культур Пн.-Зх. Криму періоду 3 тис. до н. е. — 12 ст. н. е. Сучасна експозиція музею відображає природу Пн.-Зх. Криму, історію Євпаторії та її округи, розвиток курорт. справи. У 2000-х рр. створ. експозиції та виставки, що ілюструють визначні істор. події України: «Визвольна війна українського народу 1648–54», «Звільнення України, Криму та Євпаторії від фашистських загарбників», «До Дня соборності України», «Історія державності України (1917–1920)»; теми історії краю: «Німці Євпаторії», «Співець Польщі у Євпаторії» (присвячена А. Міцкевичу), «Депортація народів Криму», «Салют, Перемога!», «Славу міста створюють люди», «Леся Українка в Євпаторії», «Українська вишивка». Є. к. м. проводить наук.-практ. конф. та краєзнавчі читання. У Сімферополі видано «Вестник музея: Темат. вып. к 75-летию Евпатор. краевед. музея» (1996), «Археология Северно-Западного Крыма: Сб. мат. Междунар. науч.-практ. конференции» (2004), «Вестник музея: Мат. науч.-практ. конференций», «Вестник музея: Мат. науч. исследованием сотрудников музея» (обидва — 2006). Кількість експонатів осн. фонду (2009) — 92 тис. од., наук.-допоміж. — 11 тис. од. Серед унікал. — 4 кам'яних рельєфи з зображенням Геракла, монети Керкінітиди з зображенням риби (5 ст. до н. е.) та богині Ніки (сер. 4 ст. до н. е.). Директор — Т. Приднієва.

Рекомендована література

1. Музеи Крыма: Путеводитель. 1988;
2. Музеи Крыма: Фотопутеводитель. 2003 (обидві — Сімферополь).

Л. І. Дубиніна

Бібліографічний опис:

Євпаторійський краєзнавчий музей / Л. І. Дубиніна // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-17335>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).